

Posttraumatická bolest hlavy

doc. MUDr. Zbyšek Pavelek, Ph.D.

Neurologická klinika LF a FN Hradec Králové

Posttraumatická bolest hlavy (PTH), bolest hlavy, která se objeví během 7 dnů po úrazu, je jednou z nejčastějších sekundárních bolestí hlavy. PTH obvykle vznikají následkem lehkého traumatického poranění mozku. Rizikem PTH je přechod v chronické a případně invalidizující stavy.

Klíčová slova: bolest hlavy, posttraumatická bolest hlavy, traumatické poranění mozku.

Posttraumatic headache

Posttraumatic headache (PTH), a headache that develops within 7 days of a causative injury, is one of the most common secondary headaches. PTH are mostly attributed to mild traumatic brain injury. The risk of PTH is the transition to chronic and possibly debilitating conditions.

Key words: headache, post-traumatic headache, traumatic brain injury.

Úvod

Posttraumatická bolest hlavy (PTH) je častou bolestí hlavy, která může významně snižovat kvalitu života po traumatickém poranění mozku (Ashina et al., 2020). Obecně je tato bolest nejčastější fyzickou obtíž po traumatickém poranění mozku (Theler et al., 2010). Tvoří 4 % všech symptomatických bolestí hlavy. Má celoživotní prevalenci 4,7 % u mužů a 2,4 % u žen (Seifert et Evans, 2010; Rasmussen et Olesen, 1992).

Podle Mezinárodní klasifikace bolestí hlavy (ICHD-3) je diagnóza PTH stanovena pro „jakoukoli bolest hlavy“, která začíná v těsné časové souvislosti s potenciálně příčinným poraněním (ICHD-3, 2018). ICHD-3 řadí PTH mezi sekundární bolesti hlavy a je definována jako bolest hlavy s nástupem do sedmi dnů po úrazu nebo poranění nebo do sedmi dnů po návratu vědomí nebo do sedmi dnů po vzniku po obnovení schopnosti vnímat bolest (ICHD-3, 2018). PTH se dělí na akutní a perzistentní podtypy v závislosti na tom, zda bolest hlavy trvá tři měsíce nebo déle od jejího vzniku. PTH se často vyskytuje v důsledku traumatického poranění mozku, obvykle v důsledku úrazu motorovým

vozidlem, nehod, pádů, násilí nebo sportovních úrazů (Lucas et al., 2014). Zajímavým faktem je, že vznik posttraumatických bolestí hlavy je nepřímo úměrný tíži mozkového poranění: 72 % v případě mírného poranění vs. 33 % v případě závažného poranění mozku (Couch et Bearss, 2001).

Diagnóza PTH je založena na přítomnosti nově vzniklé cefalee a anamnéze traumatu hlavy v časovém vztahu k bolestem hlavy. PTH nemá specifické charakteristiky, jako je závažnost, lokalita, intenzita nebo přítomnost přidružených příznaků, jako je např. fotofobie, fonofobie, nauzea. Pokud se vyskytnou kraniální autonomní příznaky, je třeba znovu ověřit diagnózu PTH. Avšak v literatuře lze nalézt kazuistická sdělení o PTH s fenotypem trigeminových bolestí hlavy. O asociaci cluster headache s traumatem hlavy se letitě diskutuje (Matharu et Goadsy, 2001; Grangeon et al., 2020). Klasifikace je uvedena v tabulce 1 (Nežádal et al., 2020).

Rizikové faktory

Andersen et al. recentně zkoumali rizikové faktory PTH (Andersen et al., 2020). Tyto

DECLARATIONS:

Declaration of originality:

The manuscript is original and has not been published or submitted elsewhere.

Ethical principles compliance:

The authors attest that their study was approved by the local Ethical Committee and is in compliance with human studies and animal welfare regulations of the authors' institutions as well as with the World Medical Association Declaration of Helsinki on Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects adopted by the 18th WMA General Assembly in Helsinki, Finland, in June 1964, with subsequent amendments, as well as with the ICMJE Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals, updated in December 2018, including patient consent where appropriate.

Conflict of interest:

Not applicable.

Consent for publication:

Not applicable.

Práce byla částečně podpořena grantem FN HK 00179906. Tento výstup vznikl v rámci programu COOPERATIO, vědní oblast NEUR.

Cit. zkr: *Neurol. praxi.* 2025;26(3):230-232

<https://doi.org/10.36290/neu.2024.072>

Článek přijat redakcí: 9. 9. 2024

Článek přijat k publikaci: 6. 11. 2024

doc. MUDr. Zbyšek Pavelek, Ph.D.

zbysekpavelek@email.cz